

1104**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 11 czerwca 2003 r.

w sprawie wykazu środków działających podobnie do alkoholu oraz warunków i sposobu przeprowadzania badań na ich obecność w organizmie

Na podstawie art. 127 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wykaz środków działających podobnie do alkoholu oraz warunki i sposób przeprowadzania badań osób kierujących pojazdami lub innych osób, w stosunku do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogły kierować pojazdem, w celu ustalenia obecności, w organizmie osoby badanej, środków działających podobnie do alkoholu.

§ 2. Środkami działającymi podobnie do alkoholu, które mogą być oznaczane, są:

- 1) opiaty;
- 2) amfetamina i jej analogi;
- 3) kokaina;
- 4) tetrahydrokanabinole;
- 5) benzodiazepiny;
- 6) barbiturany.

§ 3. Badania, o których mowa w § 1, mogą obejmować:

- 1) badanie śliny;
- 2) badanie moczu;
- 3) badanie krwi.

§ 4. 1. Badanie śliny polega na pobraniu, bez dodawania jakichkolwiek substancji, próbek śliny i ich umieszczeniu w urządzeniu do oznaczania metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.

2. Urządzenie, o którym mowa w ust. 1, jest przeznaczone do wykrywania środków działających podobnie do alkoholu, określonych w § 2.

3. Badanie śliny przeprowadza osoba uprawniona do żądania poddania się badaniom, o których mowa

w § 1, na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym.

4. Z przebiegu badania sporządza się protokół, w którym opisuje się objawy lub okoliczności uzasadniające przeprowadzenie badania.

5. Urządzenia i materiały używane do badania śliny powinny posiadać świadectwo dopuszczenia wydane przez Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie.

§ 5. Osoba, u której przeprowadzono badanie śliny, może dodatkowo zażądać badania krwi lub moczu.

§ 6. 1. Pobranie krwi do badań w celu ustalenia w organizmie obecności substancji działających podobnie do alkoholu przeprowadza się w zakładzie opieki zdrowotnej lub w izbie wytrzeźwień.

2. Krew na badanie pobiera się do dwóch pojemników w ilości po około 5 cm³ z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania krwi używa się sprzętu jednorazowego użytku;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się krew, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji, poza znajdującymi się w pojemniku;
- 3) do dezynfekcji skóry należy używać wodnego 0,1 % roztworu etakrydyny lub innych środków odkażających niezawierających alkoholu.

3. Do pobrania krwi do badań jest obowiązany lekarz lub pielęgniarka zakładu opieki zdrowotnej lub izby wytrzeźwień, a jeżeli badanie dotyczy żołnierza czynnej służby wojskowej albo osoby zatrudnionej w jednostce wojskowej lub osoby pełniącej służbę lub zatrudnionej w jednostce organizacyjnej nadzorowanej, podległej lub podporządkowanej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, zwanemu dalej „ministrem” — także lekarz lub pielęgniarka zakładu opieki zdrowotnej utworzonego przez Ministra Obrony Narodowej lub ministra.

4. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że pobranie krwi może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia, decyzję o dokonaniu tego zabiegu podejmuje lekarz.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 93, poz. 833).

5. Z przebiegu badania sporządza się protokół, który przesyła się wraz z badaną próbką. W protokole opisuje się objawy lub okoliczności uzasadniające przeprowadzenie badania, a w przypadku odstąpienia od pobrania krwi z przyczyny, o której mowa w ust. 4, lub utrudnienia pobrania krwi przez badanego — zamieszcza się odpowiednią informację.

6. Badanie krwi polega na analizie laboratoryjnej krwi pobranej z żyły osoby poddanej badaniu metodą chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową lub inną metodą instrumentalną, w tym: wysokosprawną chromatografią cieczową, wysokosprawną chromatografią cieczową połączoną ze spektrometrią masową, których granice oznaczalności (LOQ) dla poszczególnych środków określa ust. 7.

7. W pobranej krwi oznacza się co najmniej następujące środki działające podobnie do alkoholu:

- 1) morfinę; LOQ — 20 ng/ml;
- 2) amfetaminę i jej analogi, w tym metylenodioksy-metamfetaminę (MDMA); LOQ — 50 ng/ml;
- 3) kokainę (LOQ — 50 ng/ml) i jej metabolit — benzo-iloekgoninę;
- 4) delta-9-tetrahydrokannabinol; LOQ — 2 ng/ml;
- 5) benzodiazepiny;
- 6) barbiturany.

§ 7. 1. Pobranie moczu do badań na ustalenie w organizmie obecności substancji działających podobnie do alkoholu przeprowadza się w zakładzie opieki zdrowotnej. Pobranie moczu odbywa się w warunkach umożliwiających zachowanie intymności osoby badanej, w obecności lekarza lub pielęgniarki, tej samej płci co osoba badana.

2. Mocz na badanie pobiera się do dwóch pojemników w ilości co najmniej po 5 cm³ z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania moczu używa się pojemnika jednorazowego użytku, uniemożliwiającego zamianę, rozcieńczenie lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 2) do naczynia, do którego pobiera się mocz, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji.

3. Do pobrania moczu do badań obowiązany jest lekarz lub pielęgniarka zakładu opieki zdrowotnej, a jeżeli badanie dotyczy żołnierza czynnej służby wojskowej albo osoby zatrudnionej w jednostce wojskowej lub osoby pełniącej służbę lub zatrudnionej w jednost-

ce organizacyjnej nadzorowanej, podległej lub podporządkowanej ministrowi — także lekarz bądź pielęgniarka zakładu opieki zdrowotnej utworzonego przez Ministra Obrony Narodowej lub ministra.

4. Z przebiegu badania sporządza się protokół, który przesyła się wraz z badaną próbką. W protokole opisuje się objawy lub okoliczności uzasadniające przeprowadzenie badania, a w przypadku niepobrania moczu wobec braku zgody osoby badanej umieszcza się odpowiednią informację.

5. Badanie moczu polega na analizie laboratoryjnej moczu osoby poddanej badaniu metodami wymienionymi przy badaniu krwi, których granice oznaczalności (LOQ) dla poszczególnych środków określa ust. 6.

6. W pobranym moczu oznacza się co najmniej następujące środki działające podobnie do alkoholu:

- 1) morfinę i 6-acetylmorfinę; LOQ — 200 ng/ml;
- 2) amfetaminę i jej analogi, w tym metylenodioksy-metamfetaminę (MDMA); LOQ — 200 ng/ml;
- 3) kokainę (LOQ — 100 ng/ml) i jej metabolit — benzoiloekgoninę;
- 4) 11-nor-9-karboksy-delta-9-tetrahydrokannabinol; LOQ — 20 ng/ml;
- 5) benzodiazepiny;
- 6) barbiturany.

§ 8. Wzór protokołu badania śliny, krwi lub moczu określa załącznik do rozporządzenia.

§ 9. 1. Oznaczanie obecności w krwi i moczu środków działających podobnie do alkoholu wykonują:

- 1) policyjne laboratoria kryminalistyczne;
- 2) Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dr. Jana Sehna w Krakowie;
- 3) zakłady medycyny sądowej i właściwe zakłady akademii medycznych lub inne jednostki — na podstawie umowy zawartej z organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości.

2. Laboratoria wykonujące oznaczanie biorą udział w międzylaboratoryjnych systemach kontroli jakości badań.

3. Krew i mocz należy dostarczyć do laboratorium niezwłocznie.

4. Naczynia zawierające krew lub mocz do badania oznacza się w sposób zapewniający niewątpliwe ustalenie tożsamości osoby, od której zostały pobrane, poprzez podanie imienia i nazwiska oraz daty urodzenia tej osoby, a także uniemożliwiający zmianę ich zawartości w czasie przesyłki.

5. W przypadku niemożności ustalenia tożsamości osoby badanej stosuje się oznaczenie „NN” i opisuje znaki szczególne osoby badanej.

6. Do czasu rozpoczęcia badania pobrane krew i mocz należy przechowywać w temperaturze od 0 °C do 6 °C.

§ 10. Przepisy rozporządzenia w zakresie badania śliny stosuje się po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia: *L. Sikorski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2003 r. (poz. 1104)

WZÓR

Protokół badania śliny/krwi/moczu^{*)}

- 1. Imię, nazwisko i data urodzenia osoby badanej oraz rodzaj i nr dokumentu stwierdzającego tożsamość
.....
- 2. Opis objawów i okoliczności uzasadniających podejrzenie użycia środków działających podobnie do alkoholu
.....
.....
.....
.....
.....
- 3. Badany podaje, że przyjmował/nie przyjmował* środki działające podobnie do alkoholu.
- 4. Badany podaje, że choruje na
- 5. Data i dokładna godzina stwierdzenia objawów i okoliczności, o których mowa w pkt 2
.....
- 6. Miejsce stwierdzenia objawów i okoliczności, o których mowa w pkt 2
.....
- 7. Data i dokładna godzina pobrania próbek śliny/krwi/moczu*
.....
- 8. Data i dokładna godzina przeprowadzenia badania próbek
.....
- 9. Miejsce przeprowadzenia badania próbek
.....
- 10. Wyniki badania próbek
.....
.....
- 11. Imię i nazwisko osoby przeprowadzającej badanie próbek
.....
- 12. W przypadku braku zgody opis sytuacji.....
.....

^{*)} Niepotrzebne skreślić.